EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 03 13
COM(2020) 113 final

2020/0043 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl konkrečių priemonių investicijoms į valstybių narių sveikatos priežiūros sistemas ir kitus jų ekonomikos sektorius sutelkti reaguojant į COVID-19 protrūkį iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, Reglamentas (ES) Nr. 1301/2013 ir Reglamentas (ES) Nr. 508/2014

[Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva]

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Koronaviruso krizė arba COVID-19 protrūkis staiga dramatiškai paveikė valstybes nares ir tai gali turėti didelį poveikį jų visuomenei ir ekonomikai. Krizė trukdo augimui valstybėse narėse, nes ekonominė veikla sparčiai lėtėja. Padėtį gali dar labiau pabloginti likvidumo suvaržymai, nes įmonės nepajėgia sumokėti tiekėjams ir darbuotojams. Kartu papildomų viešųjų išteklių reikia sveikatos priežiūros sistemoms ir kitai veiklai, tiesiogiai susijusiai su ligos protrūkiu, remti.

Dėl to susidarė išskirtinė padėtis, kuriai spręsti reikia konkrečių priemonių, kuriomis būtų remiama ir apsaugoma valstybių narių ekonomika, įmonės ir darbuotojai. Didelių ir greitų intervencijų reikia sveikatos priežiūros sistemoms, kad jos galėtų veikti esant didelei įtampai, MVĮ, kurios dažnai turi mažesnes maržas, neigiamiems padariniams darbo rinkoms ir kitoms pažeidžiamoms ekonomikos dalims sušvelninti. Tai yra visos ES reikalas, todėl reikia sutelkti visus turimus ES ir valstybių narių lygmens išteklius, kad būtų įveiktos precedento neturinčios problemos, susijusios su COVID-19 protrūkiu.

Todėl Komisija siūlo „Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyvą“, kuria siekiama skatinti investicijas sutelkiant turimas Europos struktūrinių ir investicijų fondų grynųjų pinigų atsargas, kad būtų galima nedelsiant kovoti su krize. Investicijos bus didelės ir greitai pasieks daugiau kaip 37 mlrd. EUR. Tuo tikslu Komisija siūlo Europos Parlamentui ir Tarybai skirti investicijoms apie 8 mlrd. EUR.

Kad šios 37 mlrd. EUR Europos viešosios investicijos būtų greitai nukreiptos koronaviruso krizės padariniams šalinti, Komisija siūlo atsisakyti šių metų įsipareigojimo prašyti iki programos pabaigos grąžinti nepanaudotas Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Europos socialinio fondo (ESF), Sanglaudos fondo (SF) ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF) išankstinio finansavimo lėšas.

2020 m. nesusigrąžintas sumas valstybės narės naudoja su COVID-19 protrūkiu susijusioms investicijoms iš ERPF, ESF, SF ir EJRŽF paspartinti. Atsižvelgiant į vidutines bendro finansavimo normas valstybėse narėse, 8 mlrd. EUR suma galės leisti panaudoti apie 29 mlrd. EUR struktūrinio finansavimo lėšų visoje ES.

Siūloma, kad ERPF prireikus galėtų remti MVĮ apyvartinio kapitalo finansavimą kaip laikiną priemonę siekiant veiksmingai reaguoti į visuomenės sveikatos krizę. Jei reikia, kaip laikina priemonė, Fondų finansuojamomis finansinėmis priemonėmis taip pat turėtų būti teikiama parama MVĮ apyvartinio kapitalo forma. ERPF investavimo prioritetas – stiprinti mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir inovacijas – pakeičiamas, kad apimtų investicijas į produktus ir paslaugas, kurių reikia reagavimo į krizes pajėgumams stiprinti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų srityje. Reagavimo į krizes pajėgumų stiprinimo operacijų išlaidos turėtų būti tinkamos finansuoti nuo 2020 m. vasario 1 d.

Jei dėl to reikėtų keisti programas, pasiūlyme nurodomi neesminiai pakeitimai, kurių nereikia patvirtinti Komisijos sprendimu. Pasiūlyme taip pat aiškiai nurodyta, kad reagavimo į krizes pajėgumams stiprinti skirtos išlaidos bet kuriuo atveju laikomos tinkamomis finansuoti nuo 2020 m. vasario 1 d. Turėtų būti kuo labiau išnaudojamos galimybės paspartinti išlaidų deklaravimą naudojant naujas paramos formas, numatytas Bendrųjų nuostatų reglamento 67 straipsnyje, įvestas 2018 m., pvz., supaprastintą išlaidų apmokėjimą.

Sudaryta darbo grupė, kuri koordinuos darbą su valstybėmis narėmis, nustatys jų tikslius poreikius ir padės joms užtikrinti, kad pinigai būtų pradėti mokėti kuo greičiau.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

Siūloma:

ERPF reglamentą (ES) Nr. 1301/2013 iš dalies pakeisti taip:

(1) 3 straipsnio 1 dalyje pridedama pastraipa, kurioje paaiškinama, kad ERPF prireikus gali remti MVĮ apyvartinio kapitalo finansavimą kaip laikiną priemonę siekiant veiksmingai reaguoti į visuomenės sveikatos krizę;

(2) to paties reglamento 5 straipsnio 1 dalies b punktas pakeičiamas taip, kad ERPF investavimo prioritetas – stiprinti mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir inovacijas – galėtų apimti investicijas į produktus ir paslaugas, kurių reikia reagavimo į krizes pajėgumams stiprinti sveikatos priežiūros paslaugų srityje;

Reglamentą (ES) Nr. 1303/2013 (Bendrųjų nuostatų reglamentą) iš dalies pakeisti taip:

(3) 30 straipsnis dėl programos pakeitimų papildomas nauja 5 dalimi, kurioje išdėstomi tam tikri pakeitimai, kurių nereikia patvirtinti Komisijos sprendimu; 96 straipsnio 10 dalis iš dalies keičiama taip, kad būtų į tai atsižvelgta;

(4) 37 straipsnio 4 dalis dėl finansinių priemonių papildoma nuostata, kad prireikus finansinėmis priemonėmis taip pat gali būti teikiama parama MVĮ apyvartinio kapitalo forma kaip laikina priemonė, reikalinga veiksmingai reaguoti į visuomenės sveikatos krizę;

(5) 65 straipsnio 10 dalis papildoma pastraipa, kurioje paaiškinama, kad reagavimo į krizes pajėgumų stiprinimo operacijų išlaidos yra tinkamos finansuoti nuo 2020 m. vasario 1 d.;

(6) 139 straipsnio 7 dalis papildoma pastraipa, kurioje numatoma, kad nereikėtų susigrąžinti sumų, kurios paprastai turėtų būti sumokėtos 2020 m., 2014–2020 m. sanglaudos politikos veiksmų programoms Investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu ir programoms, finansuojamoms iš EJRŽF;

EJRŽF reglamentą (ES) Nr. 508/2014 iš dalies pakeisti taip:

(7) 35 straipsnis pakeičiamas taip, kad EJRŽF galėtų prisidėti prie savitarpio pagalbos fondų, iš kurių mokamos finansinės kompensacijos žvejams, patyrusiems ekonominių nuostolių dėl visuomenės sveikatos krizės, ir

(8) 57 straipsnis pakeičiamas taip, kad būtų įtraukta galimybė EJRŽF apsaugoti akvakultūros gamintojų pajamas prisidedant prie akvakultūros išteklių draudimo, padengiant ekonominius nuostolius dėl visuomenės sveikatos krizės.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

Su išorės suinteresuotosiomis šalimis nesikonsultuota.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Dėl siūlomo pakeitimo nereikia daryti jokių daugiametės finansinės programos metinių įsipareigojimų ir mokėjimų viršutinių ribų, nustatytų Reglamento (ES) Nr. 1311/2013 I priede, pakeitimų. Metinis įsipareigojimų asignavimų paskirstymas Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui ir Sanglaudos fondui nesikeičia.

Pasiūlymu bus sudarytos palankesnės sąlygos sparčiau įgyvendinti programą, todėl mokėjimų asignavimai bus sutelkti laikotarpio pradžioje.

Komisija atidžiai stebės siūlomo pakeitimo poveikį mokėjimų asignavimams 2020 m., atsižvelgdama tiek į biudžeto vykdymą, tiek į patikslintas valstybių narių prognozes.

2020 m. nesusigrąžintos sumos bus patvirtintos užbaigiant programą.

2020/0043 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl konkrečių priemonių investicijoms į valstybių narių sveikatos priežiūros sistemas ir kitus jų ekonomikos sektorius sutelkti reaguojant į COVID-19 protrūkį iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, Reglamentas (ES) Nr. 1301/2013 ir Reglamentas (ES) Nr. 508/2014

[Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva]

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį, 177 ir 178 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[1],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[2],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) valstybės narės patyrė išskirtinį COVID-19 protrūkio krizės poveikį. Krizė stabdo augimą valstybėse narėse, o tai savo ruožtu dar labiau didina likvidumo trūkumą dėl staiga labai išaugusių viešųjų investicijų sveikatos priežiūros sistemoms ir kitiems jų ekonomikos sektoriams poreikio. Dėl to susidarė išskirtinė padėtis, kuriai spręsti būtinos specialios priemonės;

(2) labai svarbu, kad likvidumo ir viešųjų lėšų trūkumas valstybėse narėse netrukdytų investicijoms pagal programas, kurias remia Europos regioninės plėtros fondas (ERPF), Europos socialinis fondas (ESF), Sanglaudos fondas (SF) (toliau – Fondai) ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas (EJRŽF) ir kurių reikia siekiant kovoti su COVID-19 protrūkiu;

(3) siekiant reaguoti į krizės poveikį, ERPF prireikus turėtų remti MVĮ apyvartinio kapitalo finansavimą kaip laikiną priemonę siekiant veiksmingai reaguoti į visuomenės sveikatos krizę;

(4) siekiant reaguoti į krizės poveikį, ERPF investavimo prioritetas – stiprinti mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir inovacijas – turėtų apimti investicijas į produktus ir paslaugas, kurių reikia reagavimo į krizes pajėgumams stiprinti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų srityje;

(5) siekiant suteikti daugiau lankstumo sprendžiant COVID-19 protrūkio problemą, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė lanksčiau įgyvendinti programas, o

[1] OL C , , p. .
[2] OL C , , p. .

veiksmų programų pakeitimams turėtų būti numatyta supaprastinta procedūra, dėl kurios nereikia Komisijos sprendimo. Informacija apie tokius pakeitimus, kuri turi būti pateikta Komisijai, turėtų būti patikslinta;

(6) siekiant reaguoti į krizės poveikį, Fondų finansuojamomis finansinėmis priemonėmis taip pat turėtų būti teikiama parama MVĮ apyvartinio kapitalo forma, kaip laikina priemonė siekiant veiksmingai reaguoti į visuomenės sveikatos krizę;

(7) siekiant nedelsiant reaguoti į krizės poveikį, reagavimo į krizes pajėgumų stiprinimo operacijų išlaidos turėtų būti tinkamos finansuoti nuo 2020 m. vasario 1 d.;

(8) siekiant užtikrinti, kad valstybės narės turėtų pakankamai finansinių išteklių nedelsiant vykdyti reikiamas investicijas, Komisija neturėtų išduoti vykdomųjų raštų sumoms, susigrąžintinoms iš valstybių narių pagal 2020 m. pateiktas metines ataskaitas, susigrąžinti. Valstybės narės turėtų panaudoti nesusigrąžintas sumas tam, kad paspartintų investicijas, susijusias su COVID-19 protrūkio krize ir tinkamas finansuoti pagal Reglamentą (ES) Nr. 1303/2013[3] ir konkretaus fondo taisykles;

(9) siekiant reaguoti į krizės poveikį, EJRŽF turėtų remti savitarpio pagalbos fondus ir išteklių draudimą, kad būtų apsaugotos visuomenės sveikatos krizės paveiktos žvejų ir akvakultūros ūkininkų pajamos;

(10) 2020 m. nesusigrąžintos sumos turėtų būti patvirtintos arba dėl jų susigrąžinimo turėtų būti išduoti vykdomieji raštai užbaigiant programą;

(11) kadangi parama reikalinga nedelsiant, šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka;

(12) todėl reglamentai (ES) Nr. 1301/2013[4], (ES) Nr. 1303/2013 ir Reglamentas (ES) Nr. 508/2014[5] turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1 straipsnis Reglamento (ES) Nr. 1301/2013 pakeitimai

Reglamentas (EEB) Nr. 1301/2013 iš dalies keičiamas taip:

(1) 3 straipsnio 1 dalis papildoma šia pastraipa:

„Be to, ERPF prireikus gali remti MVĮ apyvartinio kapitalo finansavimą kaip laikiną priemonę siekiant veiksmingai reaguoti į visuomenės sveikatos krizę.“

---

3 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

4 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1301/2013 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 289).

5 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 508/2014 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2328/2003, (EB) Nr. 861/2006, (EB) Nr. 1198/2006 bei (EB) Nr. 791/2007 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1255/2011.

(2) 5 straipsnio 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) skatinant verslo investicijas į MTI ir plėtojant įmonių, mokslinių tyrimų ir inovacijų centrų ir aukštojo mokslo sektoriaus ryšius bei sąveiką, visų pirma skatinant investicijas į produktų ir paslaugų plėtrą, technologijų perdavimą, socialines inovacijas, ekologines inovacijas ir viešosioms paslaugoms teikti skirtas inovacijas, paklausos generavimą, tinklų kūrimą, grupių ir atviras inovacijas naudojantis pažangiąja specializacija, taip pat skatinant technologinius ir taikomuosius mokslinius tyrimus, bandomąsias linijas, ankstyvo produktų patvirtinimo veiksmus ir pažangiosios gamybos pajėgumus ir pirminę gamybą, visų pirma didelio poveikio technologijų, bei bendrosios paskirties technologijų sklaidą, taip pat skatinant investicijas, kurių reikia reagavimo į krizes pajėgumams stiprinti sveikatos priežiūros paslaugų srityje;“

2 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013 iš dalies keičiamas taip:

(1) 30 straipsnis papildomas 5 dalimi:

„5. Nukrypdama nuo 1 ir 2 dalių nuostatų, ERPF, Sanglaudos fondo ir ESF lėšomis remiamoms programoms valstybė narė programavimo laikotarpiu gali perkelti iki 8 % prioriteto asignavimo nuo 2020 m. vasario 1 d. ir ne daugiau kaip 4 % programos biudžeto kitam to paties fondo tos pačios programos prioritetui.

Tokie perkėlimai nedaro poveikio ankstesniems metams. Jie laikomi nereikšmingais ir nereikalauja Komisijos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiama programa. Tačiau jie turi atitikti visus reguliavimo reikalavimus ir turi būti iš anksto patvirtinti stebėsenos komiteto. Valstybė narė Komisijai pateikia patikslintas finansines lenteles.“

(2) 37 straipsnio 4 dalis papildoma šia pastraipa:

„Finansinėmis priemonėmis taip pat gali būti teikiama parama MVĮ apyvartinio kapitalo forma kaip laikina priemonė, reikalinga veiksmingai reaguoti į visuomenės sveikatos krizę.“

(3) 65 straipsnio 10 dalis papildoma šia pastraipa:

„Nukrypstant nuo 9 dalies, reagavimo į krizes pajėgumų skatinimo operacijų išlaidas, susijusias su COVID-19 protrūkiu, galima finansuoti nuo 2020 m. vasario 1 d.“

(4) 96 straipsnio 10 dalis pakeičiama taip:

„10. Nepažeidžiant 30 straipsnio 5 dalies nuostatų, Komisija įgyvendinimo aktais priima sprendimą, kuriuo patvirtinami visi veiksmų programos aspektai, įskaitant visus jos būsimus pakeitimus, patenkantys į šio straipsnio taikymo sritį, išskyrus aspektus, patenkančius į 2 dalies pirmos pastraipos b punkto vi papunkčio, c punkto v papunkčio ir e punkto, 4 ir 5 dalių, 6 dalies a ir c punktų ir 7 dalies taikymo sritį, už kuriuos atsakingos lieka valstybės narės.“

(5) 139 straipsnio 7 dalis papildoma šiomis pastraipomis:

„Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, Komisija neišduoda vykdomojo rašto sumoms, susigrąžintinoms iš valstybės narės pagal 2020 m. pateiktas sąskaitas, susigrąžinti. Nesusigrąžintos sumos naudojamos investicijoms, susijusioms su COVID-19

protrūkiu ir atitinkančioms reikalavimus pagal šį reglamentą ir konkretaus fondo taisykles, paspartinti.

Nesusigrąžintos sumos patvirtinamos arba susigrąžinamos užbaigiant programą.“

3 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 508/2014 pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 508/2014 iš dalies keičiamas taip:

(1) 35 straipsnio 1, 5, 6 ir 8 dalys pakeičiamos taip:

„1. EJRŽF gali prisidėti prie savitarpio pagalbos fondų, iš kurių mokamos kompensacijos žvejams, patyrusiems ekonominių nuostolių dėl visuomenės sveikatos krizės, pavojingų meteorologinių reiškinių, ekologinės avarijos ir žvejų ar žvejybos laivų avarijų jūroje jiems vykdant žvejybos veiklą atveju gelbėjimo išlaidų.“

…

„5. Valstybės narės nustato savitarpio pagalbos fondų sukūrimo ir valdymo taisykles, visų pirma dėl kompensacinių išmokų žvejams krizės atveju skyrimo ir reikalavimų tokioms kompensacijoms gauti atitikties įvykus 1 dalyje nurodytai visuomenės sveikatos krizei, pavojingiems meteorologiniams reiškiniams, ekologinėms avarijoms ar avarijoms jūroje, taip pat dėl tų taisyklių laikymosi administravimo bei stebėsenos. Valstybės narės užtikrina, kad fondo taisyklėse būtų numatytos sankcijos, taikytinos žvejo aplaidumo atvejais.“

„6. 1 dalyje nurodytos visuomenės sveikatos krizės, pavojingų meteorologinių reiškinių, ekologinių avarijų ar avarijų jūroje atvejai turi būti oficialiai tokiais pripažinti atitinkamos valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos.“

…

„8. 1 dalyje nurodyti finansiniai įnašai teikiami tik tiems dėl visuomenės sveikatos krizių, pavojingų meteorologinių reiškinių, ekologinių avarijų ar avarijų jūroje patirtiems nuostoliams padengti, kurie sudaro daugiau kaip 30 % atitinkamos įmonės metinės apyvartos, apskaičiuotos remiantis vidutine įmonės apyvarta per trejus ankstesnius kalendorinius metus.“

(2) 57 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo e punktu:

„e) visuomenės sveikatos krizės“

4 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*